

Pestprotocol

Waarom dit pestprotocol?

Pesten is geen spelletje. Het is ontoelaatbaar en wordt bij ons op school niet geaccepteerd. Wanneer er zich op onze school pestsituaties voordoen, willen we hier ook wat aan doen. Daarom is het allereerst belangrijk om te weten wat nu eigenlijk pesten is (punt 2) en wie er bij betrokken zijn (punt 3). Als achtergrondinformatie geven we bij punt 1 ook wat theorie over de morele ontwikkeling van kinderen. Vervolgens wordt er aangegeven welke signalen kinderen die gepest worden en kinderen die pesten afgeven (punt 4)¹

Bij punt 5 wordt uiteengezet wat de gevolgen van pesten kunnen zijn. Onder punt 6 wordt vermeld wat we verstaan onder een veilige school. In punt 7 wordt beschreven wat wij er aan doen om een zo veilig mogelijke school te zijn.

In punt 8 is het beleid van school rondom pesten weergegeven. Tenslotte wordt er in punt 9 het gezamenlijke doel besproken van ouders en school.

Bij de totstandkoming van dit protocol heeft een rondetafelgesprek plaatsgevonden met enkele ouders. De ouders hebben in dit verband een aantal wezenlijke punten genoemd die zijn opgenomen in dit protocol. Ook de MR is bij de totstandkoming van dit protocol betrokken geweest.

---

¹ Zie voor verdere informatie de volgende boeken:

- pesten, serie in de klas (Samsom, Alphen aan de Rijn)
- Ik wil er ook bij horen; weerbaar worden tegen pesten, van M. Hasselaar en B. de Mynck (Den Hertog, Houten)
- Ik ga weer graag naar school; pestgedrag de kop indrukken, van Drs. Brenda Kenter (CPS, Amersfoort)

1. Inleiding: Een stukje theorie over de morele ontwikkeling van kinderen

Bij de jongste kinderen op onze school, van vier tot zeven jaar spreken we nog niet over pesten, we proberen de nadruk te leggen op vriendschap. Om sociale vaardigheden te leren, hebben de kinderen vooral elkaar nodig. Kleuters spelen door rollen te bedenken, ook gaan ze steeds beter hun spel afstemmen op degene met wie ze spelen. Meestal slagen ze er in zelf hun ruzie op te lossen. Als dat niet lukt moeten ze weten dat de volwassenen hen steunen. Om samen te bekijken wat het probleem is en hoe dat opgelost kan worden. Daarbij kunnen kinderen het beste uit de voeten met eenvoudige oplossingen.

Het wat oudere kind (zo rond de tien jaar) gaat steeds meer op zoek naar goedkeuring en waardering. Het naleven van regels komt steeds meer voort uit het willen onderhouden van een goede relatie met de personen om zich heen. Het kind gaat steeds meer kijken naar wat de mensen om hem/ haar heen verwachten en probeert te voldoen aan deze verwachtingen. Dit is ook de fase dat kinderen zich steeds meer gaan afvragen wat het oordeel van anderen over hen is. Ook de goedkeuring en acceptatie door de maatschappij gaat nu een rol spelen. We zien in deze fase dat jongens zich wat meer gaan richten op rechtvaardigheid en competitie, terwijl meisjes wat meer gericht zijn op de zorg voor anderen en verbondenheid met anderen.

Gaandeweg zal een ouder kind meer inzien dat in er sommige situaties redenen kunnen zijn om tegen de regels of het sociaal oordeel van de maatschappij in te gaan. Jongere kinderen kijken naar de regels alleen terwijl kinderen in deze fase ook leren kijken naar de intenties er achter. Een regel per ongeluk overtreden is minder erg dan dit expres doen.

Kinderen die eenmaal in deze derde fase van de morele ontwikkeling zijn beland leren wat kritischer te staan tegen over de regels van de maatschappij en leren er wat flexibeler mee om te gaan. Het kind gaat meer nadenken over het waarom van regels, gaat het eigen oordeel en de individuele rechten van mensen meewegen en komt zo tot een meer persoonlijk moreel oordeel.

We zien in deze morele ontwikkeling dat kinderen zich ontwikkelen van een externe controle, de omgeving bepaalt de regels waaraan het kind zich houdt, naar een interne controle waarbij het kind meer vanuit zichzelf en het eigen oordeel bepaalt wat het wel en niet doet. Het kind leert regels kennen, ervaart dat het zinvol is zich aan deze regels te houden en leert dan intern het verschil te maken tussen goed en kwaad.

2. Pesten of plagen...

Kinderen roepen al gauw dat ze gepest worden, terwijl dat niet zo is. Aan de andere kant kunnen als plagerij bedoelde gedragingen door een kind bewust als pestgedrag worden gevoeld. Een voorbeeld daarvan is het consequent gebruik van een bijnaam. Of iets als pesten of plagen moet worden aangemerkt heeft dus ook te maken met de 'ontvanger': hoe komt het bij hem binnen, hoe reageert hij er op, op welke toon wordt het gezegd. Belangrijk is dat kinderen die plagen, in de gaten hebben wat ze bij een ander teweeg kunnen brengen. Belangrijk is dus ook, dat kinderen die geplaagd of gepest worden duidelijke signalen afgeven.

Hoewel het gebied tussen pesten en plagen wat 'grijs' lijkt te zijn willen we toch een duidelijk onderscheid aanbrenge:

De omschrijving die het Groene woordenboek geeft van pesten:

- vals plagen, sarren (met iets)

Duidelijk moet zijn dat pesten wat anders is dan plagen. Plagen komt van twee kanten. Plagen kan soms heel vervelend zijn, maar je voelt je niet echt bang. Plagen gebeurt incidenteel en kent gelijkwaardigheid. Plagen kan ook een vertrouwd gevoel geven. Het gebeurt mét elkaar en dat is belangrijk.

Maar nu pesten.

Dat is wat anders. Pesten is gemeen. Het gebeurt niet zomaar één keer, maar voortdurend. Bij pesten worden er *grenzen overschreden*. Het is niet meer met elkaar, maar met zijn allen tegen die ene. Er is geen sprake meer van gelijkwaardigheid, maar het is een ongelijke strijd die veel en vaak gestreden wordt en telkens verder gaat. Soms is dit alleen in de beleving van de gepeste het geval.

Pesten betekent:

- ❖ lachen en lol hebben om een ander en grapjes maken ten koste van een ander
- ❖ een zwart schaap uitzoeken
- ❖ iemand uitsluiten
- ❖ iemand belachelijk maken
- ❖ iemand onzeker maken
- ❖ iemand het plezier ontnemen
- ❖ iemand kleineren en pijn doen
- ❖ iemand te pakken nemen en laten voelen dat daar geen verweer tegen mogelijk is
- ❖ iemand negeren

Waar plagen mensen assertief maakt, maakt pesten mensen dus kapot.

Pesten is geen spelletje. Het is ontoelaatbaar en wordt bij ons op school niet geaccepteerd.

Wanneer er zich op school toch peestsituaties voordoen, is het van belang dat dit zo snel mogelijk stopt. Immers, hoe langer het door gaat, hoe erger de gevolgen voor het slachtoffer zijn.

Om pesten te stoppen is het nodig om kinderen, ouders en school te benaderen. Dit zie je terug in de 5 sporen aanpak, zie hoofdstuk 6.

3. Welke kinderen zijn er bij betrokken?

Bij pesten is er sprake van 3 betrokken partijen.

1. het slachtoffer
2. de dader(s)
3. de omstanders

1. Het slachtoffer (de gepeste)

Sommige kinderen hebben meer kans om gepest te worden dan anderen. Dit kan samenhangen met hun uiterlijk, maar veel vaker heeft het te maken met hun *gedrag, hun gevoelens, en de manier waarop zij zich uiten*. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen om slachtoffers te grazen te nemen. Dus in onveilige situaties.

Veel kinderen die worden gepest hebben vaak *moeite om zich te verdedigen*. Ze voelen zich machteloos tegenover pestkoppen. Vaak zijn ze angstig en onzeker in de groep. Ze durven niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden.

2. De dader (de pester)

De daders hebben snel in de gaten welke kinderen er zwak zijn in een groep en zich moeilijk kunnen verdedigen. Zelf zijn ze vaak de sterkste uit de groep. Ze gedragen zich agressiever en reageren meer met geweld tegenover andere kinderen.

De dader lijkt populair in een groep. Als hij weer iemand te grazen kan nemen, zijn er altijd wel leeftijdgenoten die toekijken en er ontzag voor hebben. Maar uiteindelijk is de dader niet populair. Omstanders laten hem vallen als een baksteen, als ze dat durven.

Daders zijn ook gewone kinderen. Zij komen niet uit een bepaald milieu, wijk, of horen bij een bepaalde club, maar komen overal vandaan. Ze hebben wel één ding gemeen: ze willen zich ten koste van het slachtoffer bewijzen. Het pesten gebeurt vaak niet vanuit een afkeer of hekel aan het slachtoffer, maar komt voort vanuit eigen onzekerheid, zwakheid en onmacht om zich anders te gedragen. Ze zoeken naar hun eigen plaats in de groep.

3. De omstanders (de zwijgers, meelopers en helpers)

* Zwijgers

Als er in de groep gepest wordt, weten veel kinderen ervan, maar bijna niemand durft er iets tegen te doen. Veel kinderen weten ook niet wat ze zouden kunnen doen. Ze draaien bewust het hoofd af als er gepest wordt. Ze voelen zich schuldig en machteloos tegelijk. Of ze zijn bang dat zij het volgende slachtoffer zijn. We noemen deze leerlingen de zwijgers. Ze doen niet mee met het pestgedrag maar helpen ook niet mee om het pesten te stoppen. Wij willen deze leerlingen gaan begeleiden om helper te gaan worden.

* Meelopers

Als reactie op een conflict tussen leerlingen gaan sommigen mee pesten. Ze vinden het stoere gedrag wel interessant, en zo denken ze ook populair te worden in de groep. Het zijn de meelopers in een groep. Ze kiezen partij voor de pester en maken die sterker, door hem of haar te gaan helpen

* Helpers

We gaan kinderen leren om helper te worden: Zeg STOP tegen het pesten, geef duidelijk de grens aan naar andere kinderen. Ga het vertellen aan iemand. Dat kunnen je ouders zijn of een leerkracht. Ga hulp zoeken voor het pesten. Dit kan voor jezelf zijn of een medeleerling uit je groep.

4. Signalen van pesten bij kinderen

Het is goed dat ook ouders op de hoogte zijn van de signalen die afgegeven worden door kinderen die gepest worden en door kinderen die zelf pesten. De kans bestaat, dat ouders signalen eerder oppakken dan school. Het is heel belangrijk hier goed over te communiceren met elkaar.

Kinderen die gepest worden

Eerste signalen

- Worden herhaaldelijk op een nare manier gepest
- Worden uitgelachen en onvriendelijk benaderd
- Worden geschopt en geslagen en kunnen zich niet verdedigen
- Hebben ruzies waarbij ze de neiging hebben om zich terug te trekken
- Hun bezittingen worden afgenomen of liggen overal verspreid
- Hebben kneuzingen, verwondingen of kapot gescheurde kleren

Eerste signalen thuis

- Komen thuis uit school met kapotte kleren en beschadigde boeken
- Hebben kneuzingen, verwondingen of kapot gescheurde kleren

Vervolgsignalen

- Zijn vaak alleen en buitengesloten tijdens pauzes en overblijven
- Worden als laatste gekozen bij team-spelletjes
- Blijven dicht bij de onderwijzer staan tijdens pauzes en overblijven
- Lijken gestresst, ongelukkig en depressief
- Schoolprestaties gaan langzaam achteruit

Vervolgsignalen thuis

- Nemen geen klasgenootjes mee naar huis
- Hebben misschien niet één goede vriend om de vrij tijd mee door te brengen
- Worden niet uitgenodigd voor feestjes
- Zijn bang om naar school te gaan
- Kiezen een onlogische route naar en van school
- Slapen onrustig met slechte dromen
- Vragen of stelen geld van de familie

Vervolgsignalen uitdagende slachtoffers

- Kunnen zeer temperamentvol zijn
- Proberen terug te vechten als ze worden aangevallen of beledigd, maar meestal niet erg effectief
- Kunnen hyperactief en rusteloos zijn
- Kunnen ongeconcentreerd zijn
- Kunnen zich verdedigend gedragen en creëren spanning
- Zijn onhandig en kinderlijk en kunnen irritante gewoontes hebben
- Kunnen niet aardig gevonden worden door volwassenen (inclusief de leerkracht)
- Kunnen zelf proberen om nog zwakkere kinderen te pesten

Kinderen die zelf pesten

Secundaire signalen

- Pesten op een nare manier
- Zoeken zwakkere leerlingen uit om te pesten
- Uitdagen en intimideren
- Belachelijk maken
- Duwen, slaan, trappen
- Beschadigen van bezittingen van andere leerlingen
- Laten soms volgelingen het 'vuile werk' doen
- Meisjes pesten minder zichtbaar bijvoorbeeld door roddels te verspreiden, manipuleren en uitsluiten

5. De gevolgen van pesten

Pesten kan erg schadelijk zijn voor de gezondheid en voor het gedrag van kinderen die ermee te maken krijgen.

Gevolgen voor het slachtoffer

- lichamelijke klachten zoals; hoofdpijn, buikpijn, bedplassen, slaapproblemen
- negatief zelfbeeld
- faalangst
- angst om naar school te gaan
- niet goed in sociale vaardigheden
- onzekerheid in sociale relaties gevoelens van eenzaamheid

Gevolgen voor de pester

Op korte termijn:

- geen gevolgen voor schoolprestaties
- zelfwaardering beter

Lange termijn:

- sociale problemen
- vaker in aanraking met politie en justitie
- drinken meer alcohol
- plegen vaker zelfmoord
- vaker betrokken bij zinloos geweld
- meisjes zijn vaker betrokken bij huiselijk geweld

Gevolgen voor omstanders - de zwijgers

- school prestaties zijn minder goed
- school wordt als minder leuk ervaren
- ze leren dat macht belangrijker is dan rechtvaardigheid
- ze leren dat volwassenen niet goed zorgen voor hun kinderen

Al met al heeft pesten een zeer negatieve invloed op de ontwikkeling van het kind en kan het ernstige gevolgen hebben op oudere leeftijd. Zeker op jonge leeftijd hebben pesten en sociale netwerken veel invloed op hoe het kind zich verder ontwikkelt. Daarom is het van belang om pesten al in het begin van de basisschool in kaart te brengen en het tegen te gaan.

6. Een veilige school

Op De Zaaier willen wij kinderen een vertrouwde plek bieden waar ze spelen en leren. We doen dit vanuit het geloof in God, zoals dat verwoord is in de Bijbel. We helpen kinderen om te ontdekken dat ze kostbaar zijn in Gods ogen. We stimuleren dat ze omgaan met anderen zoals Jezus dat zou doen.

Pesten is onaanvaardbaar gedrag en vormt een bedreiging voor het individu en voor de sfeer op school (zie schoolgids punt 3 en 5)

Concreet betekent dat:

- Wij hebben respect voor elkaar
- Wij accepteren geen pestgedrag, discriminatie of seksuele intimidatie
- Wij houden ons aan de afgesproken regels en omgangsvormen
- Wij leven met elkaar mee en zijn zorgzaam voor elkaar

We zijn ons er van bewust, dat dit hoge woorden zijn en dat het écht wat van ons vraagt om ze waar te maken. Toch vinden we, dat we (ook vanuit onze identiteit) hoog moeten inzetten als we zien wat de gevolgen van pesten zijn voor alle betrokkenen.

In een veilige school hoort het zo te zijn: ook als het even niet gaat zoals we zouden willen, is er het vertrouwen dat we er het beste van willen maken.

Om een veilige school te krijgen vinden wij een tweetal basisvoorwaarden belangrijk:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de groep van de omstanders), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders). Iemand verwoordde dit kernachtig: 'De school is niet verantwoordelijk voor pesten. De ouders zijn niet verantwoordelijk voor pesten. Wij zijn samen verantwoordelijk voor pesten.'
- 1. Het voorbeeld van volwassenen (dus op school de leerkrachten en thuis de ouders) is van groot belang. Het is bekend dat kinderen leren door kopiëren, wat ze zien en horen doen ze na. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Vanuit de ouders zelf wordt aangegeven dat men het belangrijk vindt hoe je als ouder met school omgaat. Soms leeft de gedachte: 'Naar de kerk ga je om te bidden, naar school voor het ABC, naar huis om te eten.' We moeten ons meer beseffen dat we voor een gezamenlijke taak staan en daar naar handelen. De school alleen kan niet alle problemen oplossen.
- 2. Het is belangrijk dat pestproblemen snel worden aangepakt, voordat 'vervorming' van het probleem optreedt. Als vervorming ontstaat, gaat het probleem een eigen leven leiden en is het moeilijker aan te pakken.

7. Wat wordt er gedaan om een veilige school te zijn.

Om een veilige school te zijn en te blijven ondernemen we tal van activiteiten. De nadruk ligt op de preventie, het voorkomen van onveiligheid. Daarnaast is er ook een plan van aanpak wanneer zich een echte pestsituatie (en andere ernstige situaties, zoals discriminatie of geweld) voordoet. Dit wordt beschreven in de volgende paragraaf.

Binnen onze school moeten we er steeds meer van bewust worden hoe ernstig sommige situaties kunnen zijn (bewustwording). Vanuit deze bewustwording moeten we maatregelen nemen om pesten te voorkomen en om het te bestrijden. Om dit alles te realiseren is er het volgende gerealiseerd:

1) Methode: Kinderen en hun sociale talenten

Hierbij komen o.a. de volgende onderwerpen aan bod: wat is aardig doen; wat kun je doen bij een meningsverschil of ruzie; samen spelen; elkaar helpen; sorry zeggen; complimentjes geven; wat gaat te ver?; zeg duidelijk 'Stop!' als je iets niet prettig vindt.

Elke week krijgen de kinderen over één van deze onderwerpen een les.

2) Regel van de week

Regels die o.a. aan bod komen: elkaar respecteren, naar elkaar luisteren, van elkaars spullen afblijven, let op je taalgebruik, samen sociaal sterk, stop... denk... doe. Een nieuwe regel wordt in de klas behandeld. Bij herhaling van de regel in de weken die volgen komen we terug in de praktijk op deze regel.

3) Gedragscode

Wij hebben op onze school een gedragscode voor personeel (de Drieslag)

4) Pleinwacht

Voor schooltijd is er een pleinwacht en elke pauze zijn er twee leerkrachten op het plein. Vechten en nepvechten wordt niet getolereerd. Verder gelden ook op het plein de gedragsregels van de school. De leerlingen van groep 1 en 2 spelen onder begeleiding van de eigen groepsleerkracht of onderwijsassistente op hun eigen speelplein.

5) Toezicht in de gangen

Als de leerlingen de school inkomen is er iemand van de leerkrachten die staat op een centrale plaats bij de bel. De groepsleerkracht probeert op tijd bij zijn groep te zijn om op het gedrag van de kinderen in de gang te letten.

6) Vertrouwenspersonen en klachtenregeling

Onze school heeft een vertrouwenspersoon en er is een klachtenregeling (zie schoolgids).

7) ZIEN

In het cursusjaar 2011-2012 is er een start gemaakt met het pedagogische leerlingvolgsysteem ZIEN. Dit is voor de leerlingen uit de groepen 3-8. De leerkracht vult jaarlijks een observatielijst in voor alle leerlingen uit de groep.

Er wordt hierbij onder andere gekeken naar welbevinden, inlevingsvermogen, impulsbeheersing en sociale flexibiliteit. De leerkracht maakt zo nodig een hulpplan voor gedrag. In de groepen 1-2 volgen we de kinderen met de GOVK lijst. Daarbij kijken we met name ook naar de emotionele ontwikkeling en spelontwikkeling.

8) Kanjer van de week

In groep 3-8 is elk kind één keer Kanjer van de week. Deze leerling mag over zichzelf vertellen in de groep en krijgt van elke leerling een compliment.

9) Top 10: Hoe ben ik een leuke klasgenoot?

Aan het begin van ieder schooljaar wordt door iedere klas een Top 10 samengesteld met manieren waarop zij een leuke klasgenoot kunnen zijn, voor de groepen 3-8.

10) Aandacht voor groepsprocessen

In het cursusjaar 2012-2013 schoolt het team zich in de omgang met en beïnvloeding van groepsprocessen. Daarbij verdiepen we ons met name in de rollen die kinderen in de groep vervullen en dat bewustzijn brengen we ook bij de kinderen aan.

11) Overblijven

Het overblijven in de middag pauze van 12.00-13.00 is onder verantwoordelijkheid van een overblijfouder. Ook dan gelden de regels van de school. Bij problemen met gedrag neemt de overblijfouder contact op met de leerkracht van het kind.

8. Het beleid op school m.b.t. pesten

A. Vijf sporen aanpak:

Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school. Het is belangrijk dat pestproblemen snel worden aangepakt, voordat 'vervorming' van het probleem optreedt. Als vervorming ontstaat, gaat het probleem een eigen leven leiden en is het moeilijker aan te pakken.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

- a) Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen
- b) Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen
- c) Samen met het kind werken aan oplossingen
- d) Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
- e) Sterke kanten van de leerling benadrukken
- f) Belonen (schouderklopje) als de leerling voor zichzelf opkomt
- g) Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- h) Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen
- i) Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden
- j) Zorgen voor follow-up gesprekken

2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest:

- a) Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent
- b) Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- c) Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen
- d) Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden
- e) Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen
- f) Stel grenzen en verbind daar consequenties aan
- g) Excuses aan laten bieden
- h) In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- i) Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest - belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- j) Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- k) Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- l) Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- m) Zorgen voor follow-up gesprekken
- n) Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

3. Wat kunnen de ouders doen

Ouders van gepeste kinderen:

- a) Neem je kind serieus. Blijf open praten met je kind.
- b) Neem contact op met de leerkracht of andere leidinggevende
- c) Ga niet op bezoek bij de pester
- d) Besteed aandacht en tijd aan je kind, leer het kennen, let op signalen

- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f) Accepteer de situatie niet. Schakel eventueel een vertrouwenspersoon in.
- g) Steun het kind in het idee dat er een einde aan komt
- h) Laat je kind opschrijven/tekenen wat het heeft meegemaakt
- i) Communiceer open en eerlijk als pesten aan de orde is. De vraag mag gesteld worden: wat verwacht je van elkaar als ouders? Ook hierin zijn ouders een voorbeeld voor hun kinderen

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b) Maak het tot een gemeenschappelijk probleem
- c) Vraag om toezicht op het plein
- d) Praat met je kind over school, over relaties in de klas
- e) Geef af en toe informatie over pesten; wie doen het, wat doen zij en waarom
- f) Corrigeer je kind als het voortdurend anderen buitensluit
- g) Geef zelf het goede voorbeeld
- h) Leer je kind voor anderen op te komen.

4. Wat kunnen de klasgenoten doen:

- a) Duidelijk STOP zeggen tegen het pesten
- b) Geen meeloper worden met de pester
- c) Een helper worden in de groep
- d) Bij het signaleren van pesten contact zoeken met je leerkracht of ouders

5. De algemene verantwoordelijkheid van de school

- a) De school zorgt dat de directie en leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- b) Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen (5 sporen beleid)
- c) De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

B. Aanpak van ruzies en pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

Stap 1:

Er eerst zelf (samen) uitkomen

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Het is knap als hij of zij dat doet. De leerkracht gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 3

Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen er sancties. Zo nodig, ook overleg met de ouders.

Stap 4

Bij aanhoudende ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling, ook is er contact met de ouders. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Afhankelijk van hoelang de leerling door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering toont, zal dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerling.

Stap 5

In het ernstigste geval kan een leerling geschorst of verwijderd worden (zie protocol schoolgids/Website de Drieslag).

Een en ander wordt nader uitgewerkt in een bijlage die als een soort 'huishoudelijk reglement' zal fungeren. Daarin wordt concreet vermeld op welke wijze ruzies en pestgedrag worden geregistreerd, hoe wordt bestraft en wanneer en op welke wijze er wordt gecommuniceerd met ouders als zich een pest-situatie voordoet.

Daarin geven we ook aan waar kinderen terecht kunnen met hun verhaal als ze gepest worden. De eerst aangewezen persoon is uiteraard de klassenleerkracht. Die wordt verondersteld een band te hebben met de kinderen.

9. Gezamenlijk doel van ouders en school

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

“Alle kinderen voelen zich veilig in hun basisschoolperiode, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!
- Leerkrachten en ouders uit de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.
- Een onderwijsprotocol tegen pesten probeert door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. Hiermee wil het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren.

De medezeggenschapsraad, directie en het personeel van De Zaaier verklaren het volgende:

Pesten is een probleem.

Pestgedrag is schadelijk voor kinderen.

Dit probleem moeten we SAMEN aanpakken.

Wij zeggen met elkaar: STOP pesten!

Medezeggenschapsraad, directie en personeel moeten zo goed mogelijk samenwerken met leerlingen en ouders om het probleem "pesten" op te lossen.

De ondertekenaars van dit protocol verplichten zich tot het volgende:

- hulp bieden aan het gepeste kind
- hulp bieden aan de pester
- hulp bieden aan de zwijgende middengroep
- hulp bieden aan de leerkracht
- hulp bieden aan de ouders
- het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem
- het gericht voorlichten van alle betrokkenen van De Zaaier
- het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem "pesten"

Minstens 1 maal in de 4 jaar wordt dit protocol geëvalueerd en zonodig bijgesteld. Een afschrift van dit protocol wordt aan alle ouders beschikbaar gesteld.

Basisschool De Zaaier

Getekend namens

directie

personeel

medezeggenschapsraad

-----
naam

-----
naam

-----
naam